

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2021-04-10	PA2	1 (6)

Insatsbank för Studiero

1 INLEDNING

Det finns många bra insatser som stödjer en god studiero. Vilka som passar bäst i en viss situation eller för en särskild grupp varierar, därför är det bra att ha en tydlig samling aktiviteter att välja från. Vår ambition är att löpande fylla på den här insatsbanken och på så sätt kunna dela goda exempel, det som fungerar bra i en klass kan kanske prövas i en annan.

Det är bättre att välja bland insatser än att behöva uppfinna nya, även om vi förstår också gärna prövar nya idéer. Vår strävan är att aktiviteter som finns i insatsbanken ska vara konkret och avgränsade, någon som gör något som vi sedan kan följa upp. Vi har valt att sortera alla insatser i dessa grupper

2 KONKRETA INSATSER FÖR ATT FÖRBÄTTRA STUDIERON

Det finns många sätt att kategorisera olika typer av insatser. Vi har försökt sortera dem logiskt, men inser också att de ibland överlappar också varandra.

2.1 KARTLÄGGANDE INSATSER

De här insatserna hjälper oss att få bättre koll på hur eleverna, vårdnadshavarna och vi som arbetar på skolan uppfattar studieron och annat som påverkar lärandet.

Trivsel- och studieroenkäter

Tre gånger per år (september, februari och maj) följer vi upp utvecklingen i alla klasser, via enkäter och efterföljande dokumenterade diskussioner i klassen. På så sätt kan vi snabbt fånga upp situationer där vi behöver göra snabba insatser och vi bör kunna undvika att hamna i långvariga problem. Rent praktiskt går det till så här:

- Eleverna svarar på en [digital enkät](#) som tar ca 5 minuter att fylla i (längre tid första gången när läraren noga förklarar vad varje fråga och svarsalternativen innebär).
- Klassen får sina svar sammanställda inom några dagar
- Klassen, mentor/klasslärare och eventuella andra som har kopplingar till klassen (fritids eller kanske en skolledare eller någon från EHT) pratar om resultaten på ett klassråd och skriver ihop en [kort rapport](#) som man delar med skolledningen och elevhälsan.
- Sammanställningarna och klassanalyserna av enkäterna som görs i februari blir också underlag för nästa års plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Brev till rektorn

När eleverna lämnar oss i årskurs 9 har de många gånger värdefulla erfarenheter och tankar om sin tid på Struktivskolan som vi gärna vill ta del av – de kan hjälpa oss att utveckla skolan för de elever som går kvar på skolan. Rent praktiskt går det till så här:

- Rektor spelar in en film i början av maj där han förklarar vad han önskar av eleverna, att de skriver ett personligt brev till honom. Brevet är inte anonymt, men det är bara Rektor som vet vem som skrivit vad.
- Uppgiften är frivillig och eleverna väljer förstås helt själva hur mycket och om vad de vill skriva. Extra glada blir vi för konkreta förslag om hur vi kan göra skolan ännu bättre.
- Rektor väljer ut tankar han vill dela med andra vuxna på skolan och formulerar dessa så att de aldrig kan spåras tillbaka till den elev som skrev ned dem.

Behovsstyrda kartläggningar

Om vi märker att vi har svårigheter i en grupp eller klass kan vi behöva göra en fördjupad kartläggning. Indikationerna kan komma från olika håll, till exempel eleverna själva, ansvariga pedagoger eller vårdnadshavarna. Här är några konkreta exempel:

- Vi har återkommande, tätare trivsel- och studieroenkäter för att följa utvecklingen (se ovan).
- Vi tar fram nya enkätfrågor utifrån de problem man sätter och diskuterar sedan resultaten i klassen.
- Vi ordnar gruppdiskussioner i klassen, där varje diskussion leds av en vuxen på skolan
- Vi låter eleverna skriva fritt och vid behov anonymt till mentor/klasslärare om en knepig situation i klassen

2.2 FRÄMJANDE INSATSER

Främjande insatser identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för god studiero. Arbetet riktar sig till alla elever och genomförs utan att det föranleds av något särskilt problem. All bra undervisning främjar studieron och är alltså ett viktigt fokusområde.

God och väl planerad undervisning

Enligt Skolinspektionen är god och väl planerad undervisning den absolut viktigaste faktorn för en god studiero. Ledningsgruppen gör vad de kan för att skapa utrymme till lärarna att fokusera på sitt kärnuppdrag.

En god organisation

Vår strävan är att underlätta för undervisande lärare genom att ha tydliga, dokumenterade rutiner för alla praktiska saker på skolan, så att lärarna kan lägga tid och fokus på sitt huvuduppdrag, att öka elevernas lärande. Det är skollledningens ansvar att skapa en god, effektiv organisation så att den praktiska verksamheten flyter på smidigt. Här är några konkreta exempel på hur vi arbetar med detta:

- Vi lägger schema utifrån elevperspektiv, till exempel aktivitetsövergångar, raster, lektionslängd så att lärande blir så effektivt som möjligt
- När det är möjligt försöker vi skapa hemklassrum åt eleverna

- Vi har tydliga uppdragsbeskrivningar där det framgår vem som har ansvar för vad.
- Vi försöker ha så få olika undervisande lärare i samma klass som möjligt.
- Vi försöker knyta pedagoger på fritids till vissa klasser, för att bättre kunna jobba med elevgrupper som behöver goda, nära relationer
- Vi skapar konkreta rutiner runt återkommande lite mer komplicerade aktiviteter på skolan, till exempel övergångar mellan olika stadier och klasskonferenser
- ...

Goda förhållningssätt

Vi försöker att alltid positivt förstärka de beteenden vi vill se mer av, snarare än att klaga på de elever som gör fel. Vi vill, om möjligt, undvika att fastna i det negativa och försöker alltid uppmärksamma det goda. Vi är också noga med att tydligt och specifikt berätta för eleverna när de gjort bra saker.

Rörelsepauser

Återkommande rörelsepauser ger naturliga avbrott i undervisningen och gör det lättare för eleverna att hålla fokus i undervisningen. Ibland kan enskilda elever behöva en kort paus och ibland behöver hela klassen få koppla bort tankearbetet för en stund.

- Förslag på [Brainbreaks](#)
- [Rörelseövningar](#) för hela klassen
- ...

Struktivlektionen

När alla lärare har samma grundupplägg runt sina lektioner känner eleverna igen sig och kan fokusera mer på innehållet i undervisningen än formen. Struktivskolans rutiner runt Struktivlektionen finns samlade i dokumentarkivet.

God lärmiljö

Ett välstädat klassrum är en mer stimulerande lärmiljö än ett ostädat, men det är också viktigt att ha en god struktur i klassrummet. Det handlar alltså om att hitta en bra balans mellan en kreativ och en lugn miljö, vi vill undvika både för mycket distraktioner och ett för sterilt klassrum. Här är några konkreta exempel på hur vi utveckla lärmiljön:

- När vi (kollegor, ledning eller förstelärare) gör lektionsbesök lägger vi alltid en liten stund av uppföljningen på att prata om hur lärmiljön kan vidareutvecklas.
- Innan vi lämnar klassrummet plockar vi tillsammans med eleverna undan skräp och ställer undan arbetsmaterial så att det fint innan nästa lektion. Då kan också lokalvårdarna kan dammtorka och sopa golven.
- Vi försöker undvika onödigt stök i korridorerna genom att lägga skåpen i högstadiets årskurser på olika plan, då har inte alla har rast samtidigt.
- ...

Fredagsavslutning

I slutet av veckans sista skoldag snyggar eleverna tillsammans med mentor/klasslärare till sitt klassrum och sina skåp. I samband med detta kan man också se över

veckan som gått och pratar om vad som händer nästa vecka. På så sätt får man en bra avslutning och har förberett nästa vecka så att man kan koppla ur och koppla av under helgen.

Promenadlektion

Helst en gång per dag försöker vi lägga en del av en lektion utomhus, så att eleverna får kombinera gruppdiskussioner med rörelse och frisk luft.

Kompetensutveckling

Vi försöker återkommande vidareutveckla kompetensen hos pedagogerna på skolan, så att de lättare kan möta elevernas behov. Vi möter hela tiden nya utmaningar och vi vill förstås ta del av forskning och nya rön om hur vi bäst kan utveckla vår verksamhet och elevernas förmågor. Här är några exempel på hur vi arbetar med detta:

- Vi skapar tid för diskussioner och utvecklingsarbetet genom att tre gånger per termin reservera gemensam skolutvecklingstid (SKUTT) för lärarna.
- På studiedagar brukar vi avsätta tid för att dela goda exempel mellan pedagoger på skolan
- Vi läser återkommande igenom olika metoder att arbeta med eleverna och diskuterar dessa på våra enhetsmöten, till exempel underlag från [ProviVus](#) och [Levla](#).
- ...

Klasskonferenser

På våra årliga klasskonferenser delar undervisande lärare information om mer sociala aspekter runt eleverna och hur vi bäst kan stödja dem som inte mår så bra just nu.

Samarbete med föräldrarna

Lärare och pedagogerna på fritids behöver tidigt etablera en god kontakt med elevernas föräldrar, informera dem om vikten av regler och konsekvenser för att öka tryggheten, skapa studiero och ett gott umgängesklimat.

Alla vuxna, särskilt klasslärarna, har ett uppdrag att tydligt förmedla våra förväntningar på föräldrarna och hur vi vill samarbeta med dem. Klasslärarna ska på varje föräldramöte informera föräldrarna om följande:

- Om vi behöver er hjälp eller om något allvarligt har hänt i skolan som berör ert barn hör vi av oss, annars kan ni utgå från att vi löser problemen här i skolan.
- Om något är oklart, om ni känner oro, har frågor eller viktiga synpunkter ska ni kontakta oss. Försök att alltid kontakta den det berör direkt, det är lättare att diskutera och lösa problem med den som är mest insatt.
- Vi behöver er hjälp att lyfta fram en positiv bild av skolan för era barn och det arbete som era barn förväntas lägga ner här. Visa att ni stödjer skolan och att ni tycker skolan är viktig, det kommer hjälpa ert barn att lyckas bättre med skolarbetet.

Rutiner på fritids

Pedagogerna på fritids ansvarar för att skapa ett gott och respektfullt umgängesklimat i fritidsverksamheten. Vi arbetar kontinuerligt och systematiskt med att vidareutveckla våra fritidshem, genom bland annat regelbunden kompetensutveckling av pedagogerna.

2.3 FÖREBYGGANDE INSATSER

Förebyggande insatser handlar om att ta sikte på att minimera risken för låg studiero och utgår från identifierade riskfaktorer

Värdegrundsvecka

I början av det nya läsåret följer vi ett schemabrytande program med fokus på trygghet, teambuilding och värdegrund. Under denna period arbetar vi med att få ihop klassen socialt med olika övningar och aktiviteter. Under värdegrundsveckan lägger vi också mycket tid på att prata om värderingar, trygghet, klassrumsrutiner och hur vi vill vara mot varandra – kort sagt lägger grunden för ett riktigt bra läsår i klassen.

Förslag på aktiviteter under värdegrundsveckan

Styrda rastaktiviteter

Under första tiden på det nya läsåret försöker vi ge eleverna, särskilt i nya grupper, uppgifter som de ska göra/lösa tillsammans på rasterna. På det sättet kan vi styra så att alla elever blir inkluderade i klassen och få dem att lära känna andra än bara de gamla kompisarna. Det blir också ett extra stöd för de elever som har svårare att knyta kontakter med andra vid fri lek – när man har en uppgift att lösa tillsammans får man en bra ingång till att börja prata med sina kamrater.

Fasta platser

Genom att ha fasta placeringar i klassrummet och matsalen kan vi lättare påverka att elever inte fastnar i negativa gruppmönster. Med fasta platser undviker vi också att elever inte "blir valda" av sina kamrater.

Ljudbarometer

Vi etablerar tydligt överenskomna ljudnivåer med eleverna, i ett koncept som är lätt att följa, med hjälp av till exempel färger eller andra koder.

→ Fyll på från lågstadiet och/eller utveckla nytt, till exempel

- Knäpptyst som en mus (till exempel när alla behöver koncentrera sig)
- Viskande som en orm (till exempel när man arbetar på lektionen)
- Pratande som en katt (till exempel när man är i korridorerna)
- Högljudd som en elefant (till exempel när man är ute på rast)

Information till VH (se utkast)

Det är viktigt att vårdnadshavare vet hur vi arbetar med studiero och vilka förväntningar vi har på dem att medverka i detta arbete. Vi har därför tagit fram ett tydligt underlag som grund för vår kommunikation med dem. Vår rutin är att informera vårdnadshavarna

- Via skriven information i början av läsåret (via blogg eller rektorsvideo)
- Muntligt på föräldramötet i början av läsåret
- Muntligt (biträdande rektor) till alla vårdnadshavare som söker plats för sitt barn hos oss under löpande läsår.

Informationsunderlag till VH

2.4 ÅTGÄRDANDE INSATSER

Om det förebyggande och främjande arbetet inte räcker till och studieron inte är tillräcklig behöver vi sätta in olika åtgärder för att komma till rätta med detta. De här insatserna väljer vi alltså bland när vi har en konkret situation som vi behöver förbättra.

Belöningsburk

Ibland kan ett negativt mönster brytas genom att man på ett konkret sätt uppmärksammar och uppmuntrar ett positivt beteende i gruppen/klassen, belöningsburken är en sådan lösning. Rent praktiskt går det till så här:

- Mentor/klassläraren introducerar modellen på ett klassråd. Man kommer överens om vilken belöning klassen ska få när burken är full, till exempel se på film med popcorn en eftermiddag.
- Belöningsburken placeras så att den tydligt syns i klassrummet
- När klassen har visat beteendet man eftersträvar lägger den vuxne en eller flera flörtkulor i burken och motiverar tydligt varför man gör detta, vad en sett.
- Det är viktigt att vara generös, särskilt i början, så att eleverna märker att deras goda beteende får effekt. Vi tar aldrig ur några flörtkulor ur burken.
- Belöningsburken är en kortsiktig lösning, då belöningar tenderar att minska i betydelse när de förväntas. Den långsiktiga lösningen måste bygga på att motivera eleverna med annat än externa belöningar.

Föräldramöte

I en grupp eller klass där vi har stora utmaningar runt studieron kan det vara verkligt att bjuda in eller kalla vårdnadshavarna till ett möte där vi involverar dem i arbetet. På mötet kan vi berätta om hur vi upplever situationen, ge exempel från lektioner och berätta om hur vi arbetat hittills för att öka studieron. Vi ger dem möjlighet att komma med förslag på lösningar och hur de kan medverka till att vi löser den uppkomna situationen.

[Exempel på agenda](#)

Handlingsplaner

När våra vanliga insatser inte räcker till kan vi behöva ta fram en konkret handlingsplan med bland annat målsättning, tidsplan, ansvarsroller och konkreta aktiviteter. En nedskriven plan gör det lättare att kommunicera, genomföra och följa upp, när vi vet exakt vad vi har bestämt. Planen kan gälla för en hel klass, för en grupp elever eller för en enskild elev.

[Exempel på handlingsplan](#)

Lösningsteam

Om vi märker att vi ha stora utmaningar i en grupp samlar vi ihop ett lösningsteam som tar fram en plan för hur man kommer jobba med gruppen och fortlöpande träffas för att följa upp utvecklingen.